

**PROCEDURA EWAKUACJI BUDYNKU
SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 9
SPOŁECZNEGO TOWARZYSTWA OŚWIATOWEGO
UL. WIOLINOWA 6 W WARSZAWIE**

I. Problematyka ewakuacji ludzi

Ewakuacja, czyli konieczność przemieszczenia ludzi z obszarów zagrożonych, jest czynnością stresotwórczą, wywołującą panikę, wymagającą fizycznej i psychicznej wytrzymałości. Nie ma szablonów i gotowych wzorców, gdyż nie sposób przewidzieć sytuacji, w której znajdzie się poszkodowany, jak i udzielający pomocy. W związku z powyższym sprawna ewakuacja powinna zawierać następujące elementy:

- szybkie przekazanie informacji o zagrożeniu, potrzebie ewakuacji i sposobie jej przeprowadzenia,
- maksymalnie zbliżony do normalnych warunków tok postępowania przy opuszczaniu terenu lub pomieszczenia,
- w miarę bezpieczną i najkrótszą drogę ewakuacji,
- określenie miejsc pobytu po ewakuacji,
- otoczenie ewakuowanych wszechstronną opieką.

Plan ewakuacji pracowników i uczniów Szkoły obejmuje ustalenia i przygotowane przedsięwzięcia organizacyjne na wypadek wystąpienia nagłych zagrożeń.

Zapewnienie warunków bezpiecznej ewakuacji polega na spełnieniu wymagań technicznych dla dróg ewakuacyjnych oraz przestrzeganiu ustalonych zasad ewakuacji ludzi z obiektów zagrożonych.

Akcję ewakuacyjną należy przeprowadzić w przypadku, gdy:

- zachodzi chociażby minimalna obawa, że powstałe zdarzenie może zagrozić życiu lub zdrowiu osób przebywających w budynku (np. informacja o podłożeniu ładunku wybuchowego w obiekcie, rozpylenie nieznanymi substancji itp.);
- powstałe zdarzenie (np. pożar) osiągnęło takie rozmiary, że nie można go opanować;
- zaistniało silne zadymienie w obiekcie.

II. Ogólne ustalenia dotyczące ewakuacji

Ewakuację w obiekcie zarządza:

1 - DYREKTOR SZKOŁY,

2 - Pracownik personelu - wyznaczony przez dyrektora Szkoły: kierownik świetlicy lub sekretarz szkoły.

Wymienione wyżej osoby - w procedurze dalej zwane są „kierownikiem akcji”, natomiast używane w niniejszym dokumencie określenie „pracownik szkoły” dotyczy nauczycieli i pracowników niepedagogicznych, współpracujących ze sobą na wypadek akcji ewakuacyjnej pod przewodnictwem kierownika akcji.

Ewakuację w Szkole ogłasza się i prowadzi wg ustaleń dotychczas obowiązujących, z zastosowaniem poniższych zaleceń:

1. Sposób ogłoszenia ewakuacji:

Alarm ewakuacyjny, z którym pracownicy i uczniowie zostali zapoznani, ogłaszany jest:

- poprzez sygnał dzwonkami (**TRZY DZWONKI**); zawsze, gdy jest to możliwe, po uruchomieniu alarmu dzwonkiem należy dodatkowo posłać gońca do wszystkich sal lekcyjnych i innych pomieszczeń, by upewnić się, że wszyscy rozpoczęli już procedurę ewakuacji,
- w sytuacji braku napięcia elektrycznego – **głosem** przez zarządzającego ewakuację obiektu, w sposób wyraźny i zdecydowany, głośno i spokojnie, opanowanym głosem, zaczynając od najwyższej kondygnacji budynku i pomieszczenia najbardziej zagrożonego lub oddalonego od drogi ewakuacyjnej.

III. Czynności poprzedzające akcję ewakuacyjną

Bezpośrednio po ogłoszeniu alarmu pracownicy Szkoły wykonują następujące czynności poprzedzające akcję ewakuacyjną:

- dokładnie ustalają miejsce zagrożenia, drogi i możliwości jego rozprzestrzenienia się, możliwość zagrożenia dla osób przebywających w pomieszczeniach sąsiednich i ogólnie w obiekcie, zagrożenie dla sąsiednich pomieszczeń oraz zagrożenie dla dróg ewakuacyjnych,
- zawiadamiają, w zależności od zagrożenia, następujące służby ratunkowe:
  - Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej – tel. alarm.: 998
  - Komendę Miejską Policji – tel. alarm.: 997
  - Komendę Straży Miejskiej – tel. alarm.: 986
  - Pogotowie ratunkowe – tel. alarm.: 999
  - Pogotowie gazowe – tel. alarm.: 992
  - Pogotowie wodno - kanalizacyjne – tel. alarm.: 994
  - Pogotowie ciepłownicze - tel. alarm.: 993
  - Pogotowie energetyczne – tel. alarm.: 991,
- jeżeli wg oceny kierownika akcji istnieje jakiegokolwiek zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi przebywających w obiekcie, wydaje on polecenie przeprowadzenia ewakuacji, a pracownicy Szkoły przystępują do działania.

IV. Akcja ewakuacyjna w Szkole

1. W czasie ewakuacji kierownik akcji kieruje nią aż do czasu przybycia służb.
2. W czasie akcji ewakuacyjnej wszystkie osoby przebywające w obiekcie bezwarunkowo stosują się do poleceń kierującego ewakuacją.
3. Kierownik akcji informuje przebywających w obiekcie o zaistniałym niebezpieczeństwie, wzywając do zachowania spokoju i porządku w czasie ewakuacji oraz bezwzględne podporządkowania się jego poleceniom. Gdy nie ma konieczności informowania dzieci, wystarczy, że wiadomość o rodzaju niebezpieczeństwa dotrze tylko do pracowników Szkoły.
4. Wyznaczony pracownik Szkoły w chwili ogłoszenia ewakuacji otwiera wszystkie wyjścia ewakuacyjne z budynku w sposób uniemożliwiający samozamykanie się drzwi.
5. Ewakuacja z każdej klasy odbywa się w sposób zapobiegający powstawaniu paniki, pod nadzorem nauczyciela prowadzącego zajęcia w chwili ogłoszenia ewakuacji, który w chwili opuszczania klasy głośno przypomina ewakuowanym zasady ewakuacji.

6. Ewakuowani przechodzą zgodnie z kierunkami ewakuacji wyznaczonymi w obiekcie – najkrótszym dojściem do najbliższego wyjścia ewakuacyjnego z zachowaniem kierunków wskazywanych przez znaki ewakuacyjne.

7. Przed ewakuacją spowodowaną **zagrożeniem wybuchu bomby** należy w miarę możliwości:

- otworzyć drzwi i okna pomieszczeń zagrożonych i sąsiednich,
- wyłączyć urządzenia i odbiorniki z sieci zasilania (przeciwpożarowy wyłącznik prądu),
- wyłączyć telefony komórkowe,
- zabrać ze sobą rzeczy osobiste (torby, torebki, plecaki, ubrania itp.), co pozwoli prowadzącym przeskoczyć uniknąć straty czasu na identyfikowanie pozostawionych przedmiotów tego rodzaju.

8. Kierujący ewakuacją decyduje o możliwości zabrania ubrań z szatni przez pracowników Szkoły. Należy ustalić sposób zabezpieczenia dzieci przed warunkami atmosferycznymi w przypadku braku możliwości zabrania okryć wierzchnich ze Szkoły.

9. **Nauczyciel:**

- wyprowadza całą klasę z pomieszczenia na drogę ewakuacyjną,
- zabiera ze sobą listę obecności uczniów,
- jako ostatni opuszcza pomieszczenie klasowe, upewniwszy się uprzednio, czy ktoś nie pozostał,
- nadzoruje wyjście swojej grupy na zewnątrz Szkoły do tzw. miejsca bezpiecznego,
- na zewnątrz porównuje stan osobowy ze stanem z lekcji i natychmiast zgłasza powyższe kierownikowi akcji,
- nadzoruje klasę do czasu zakończenia akcji lub realizuje inne polecenia kierującego akcją.

10. **Zasady przemieszczania się w czasie ewakuacji:**

- obowiązuje ruch prawostronny – lewa strona musi być drożna,
- włączenie się do ruchu dozwolone jest wtedy, kiedy droga jest wolna oraz na komendę nauczyciela,
- pierwszeństwo przejścia ma grupa, która aktualnie jest w ruchu,
- grupa spokojnie, w tempie szybkiego marszu, przemieszcza się najkrótszą drogą ewakuacyjną do wyjścia z budynku,
- zabronione jest zatrzymywanie się w drzwiach, na schodach i korytarzach, tarasowanie wyjścia,

- zabronione jest wyprzedzanie i popychanie osób idących wcześniej,
- należy zachować ciszę, żeby można było usłyszeć polecenia prowadzących ewakuację,
- gdy zachodzi taka konieczność, należy zatrzymać się na wyraźną komendę nauczyciela,
- gdy zaistnieje potrzeba zawrócenia uczniów, nauczyciel wydaje komendę: „STOP! W tył zwrot!”; każdy uczeń wykonuje wówczas zwrot w tył, a nauczyciel przechodzi na początek kolumny i zmienia kierunek ewakuacji,
- na zewnątrz budynku uczniowie ustawiają się w dwuszeregu w miejscu wyznaczonym przez nauczyciela.

11. Ustawienie grup w dwuszeregu obowiązuje wszystkich do czasu odwołania alarmu.

12. Odwołania alarmu dokonuje kierownik akcji ewakuacyjnej poprzez podanie komunikatu: „Alarm odwołany”, a w sytuacji prawdziwego zagrożenia odwołania alarmu dokonują właściwe służby ratownicze.

13. **W przypadku silnego zadymienia dróg ewakuacyjnych należy:**

- poruszać się w pozycji pochylonej, trzymając głowę możliwie jak najniżej,
- zasłaniać usta częścią odzieży w celu ograniczenia możliwości zatrucia,
- poruszać się wzdłuż ścian oraz wg oznaczeń (białe strzałki na zielonym tle wskazujące drogę do wyjścia ewakuacyjnego), aby nie stracić orientacji w kierunku ruchu.

14. Osoby, które ze względu na stan zdrowia, urazy, niedyspozycje (np. strach, rany) nie mogą (bądź nie powinny) poruszać się o własnych siłach, należy ewakuować w pierwszej kolejności i ze szczególnym zachowaniem zasad bezpieczeństwa. W przypadku wystąpienia braku noszy do ewakuacji niepełnosprawnych, należy użyć dostępnych środków zastępczych (np. koców, materaców, wytrzymałych ubrań itp.).

15. Kierujący ewakuacją zawsze musi brać pod uwagę, że w czasie akcji mogą wystąpić urazy, omdlenia, zatrucia dymem, toksynami pożarowymi. Poszkodowane osoby należy przenieść w bezpieczne miejsce, udzielić pierwszej pomocy i wezwać Pogotowie Ratunkowe.

16. **Pracownicy Szkoły, którzy nie zajmują się bezpośrednio ewakuacją w razie potrzeby:**

- wskazują kierunki i wyjścia ewakuacyjne,
- zajmują się regulowaniem ruchu wychodzących,
- pomagają osobom o utrudnionej możliwości poruszania (np. ranni) w opuszczeniu obiektu,
- sprawdzają i ewakuują szatnie, toalety itp.,
- informują na bieżąco kierującego akcją o sytuacji i przebiegu ewakuacji.

17. Po zakończeniu ewakuacji, kierujący akcją może wyznaczyć zespół osób do sprawdzenia wszystkich pomieszczeń Szkoły.

18. Osoby sprawdzające pomieszczenia po zakończeniu ewakuacji z powodu pożaru, w miarę możliwości zamykają okna i drzwi (oprócz ewakuacyjnych). Zawsze należy pamiętać o zamykaniu drzwi oddzielenia przeciwpożarowego (symbol przedstawiający białą, biegnącą postać na czerwonym tle, z napisem DRZWI PRZECIWPOŻAROWE, ZAMYKAĆ).

19. W przypadku, gdy zachodzi choćby minimalne prawdopodobieństwo, że w obiekcie mógł ktoś pozostać, a sprawdzenie obiektu przez zespół stało się już niemożliwe z uwagi na rozwój pożaru i wynikające z tego zagrożenie, kierujący ewakuacją niezwłocznie informuje o powyższym dowódcę pierwszej przybyłej na miejsce służby, wskazując prawdopodobne miejsce przebywania zaginionej osoby.

20. Po przybyciu na miejsce jednostek służby, kierujący akcją ewakuacyjną informuje dowódcę o aktualnej sytuacji ewakuacyjnej, występujących lub mogących wystąpić zagrożeniach dla ratowników (np. niebezpieczne substancje, butle z gazami itp.), ponadto podporządkowuje się wraz z resztą pracowników Szkoły poleceniom dowódcy na czas trwania akcji.

V. Akcja ewakuacyjna w Szkole podczas przerwy

1. Po usłyszeniu alarmu nauczyciel dyżurujący wydaje komendę: „Zbiórka parami”.

2. Uczniowie natychmiast ustawiają się dwójkami pod ścianą przy swojej sali lekcyjnej.

3. Wszyscy nauczyciele natychmiast udają się pod sale lekcyjne klas, z którymi będą mieć najbliższą lekcję, sprawdzają obecność uczniów i przejmują nad nimi opiekę.

4. Nauczyciele, którzy w tym czasie nie mają zajęć lekcyjnych, sprawdzają, czy w salach, toaletach, na korytarzach i w innych pomieszczeniach nikt nie został.

5. Nauczyciele, którzy zauważą uczniów bez opieki, dołączają ich do swojej grupy i przeprowadzają ewakuację.

6. W wyjątkowych sytuacjach, jeżeli na korytarzu nie ma osoby kierującej akcją, nauczyciele przeprowadzają ewakuację zgodnie z procedurami.

7. Ustalenia dotyczące poruszania się osób ewakuowanych:

- obowiązuje ruch prawostronny – lewa strona musi być drożna,
- włączenie się do ruchu dozwolone jest wtedy, kiedy droga jest wolna oraz na komendę nauczyciela,

- pierwszeństwo przejścia ma grupa, która aktualnie jest w ruchu,
- grupa spokojnie przemieszcza się najkrótszą drogą ewakuacyjną do wyjścia z budynku,
- zabronione jest zatrzymywanie się w drzwiach, na schodach i korytarzach, tarasowanie wyjścia,
- zabronione jest wyprzedzanie i popychanie osób idących wcześniej,
- należy zachować ciszę, żeby można było usłyszeć polecenia prowadzących ewakuację,
- gdy zachodzi taka konieczność, należy zatrzymać się na wyraźną komendę nauczyciela,
- gdy zaistnieje potrzeba zawrócenia uczniów, nauczyciel wydaje komendę: „STOP! W tył zwrot!”; każdy uczeń wykonuje wówczas zwrot w tył, a nauczyciel przechodzi na początek kolumny i zmienia kierunek ewakuacji,
- na zewnątrz budynku uczniowie ustawiają się w dwuszeregu w miejscu wyznaczonym przez nauczyciela.

8. Ustawienie grup w dwuszeregu obowiązuje wszystkich do czasu odwołania alarmu.

9. Odwołania alarmu dokonuje kierownik akcji ewakuacyjnej poprzez podanie komunikatu: „Alarm odwołany”, a w sytuacji prawdziwego zagrożenia odwołania alarmu dokonują właściwe służby ratownicze.

KRÓTSZA WERSJA

1. Po usłyszeniu alarmu nauczyciel dyżurujący wydaje komendę: „Zbiórka parami”.

2. Uczniowie natychmiast ustawiają się dwójkami pod ścianą przy swojej sali lekcyjnej.

3. Wszyscy nauczyciele natychmiast udają się pod sale lekcyjne klas, z którymi będą mieć najbliższą lekcję, sprawdzają obecność uczniów, przejmują nad nimi opiekę i przeprowadzają ewakuację zgodnie z powyższymi zasadami.

4. Nauczyciele, którzy zauważą grupę uczniów bez opieki, dołączają ich do swojej grupy.

5. Nauczyciele, którzy w tym czasie nie mają zajęć lekcyjnych, sprawdzają czy w salach, toaletach, na korytarzach i w innych pomieszczeniach nikt nie został.